อนุสรณ์

พระราชทานเพลิงศพ

นายถวิล แรงไม่ลด

ฌาปนสถานกองทัพบก

วัดเสมนัสวิหาร พระนคร

วันอาทิตย์ ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๓

อนุสรณ์

พระราชทานเพลิงศพ

นายถวิล แรงไม่ลด

ณ ฌาปนสถานกองทัพบก

วัดโสมนัสวิหาร พระนคร

วันอาทิตย์ ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๓

พิมพ์ที่ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล บุญส่งการพิมพ์ ๔.๑๑ ซอยแม้นศรี ๒ ถนนบำรุงเมือง พระนคร โทร. [illegible]
นายบุญส่ง คุณสวัสดิ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๐๒

ที่ ๑๑๙๐/๒๕๑๒

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๒

เรื่อง อนุญาตจัดพิมพ์หนังสือ "**ทำวัตรเช้า เย็น พร้อมคำแปล**"

เรียน คุณสุดารัตน์ แรงไม่ลด

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำอนุโมทนา ๑ ฉบับ

จดหมายของคุณลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ ขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือทำวัตรเช้า เย็น พร้อมคำแปล นั้น พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ อนุญาตให้จัดพิมพ์ได้ และขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่ง มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

บุญปลอด วรโชติ

(นายบุญปลอด วรโชติ)

เลขาธิการพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ

คำอนุโมทนา

ด้วย นางสาวสุดารัตน์ แรงไม่ลด ได้มาติดต่อขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือ "คำทำวัตรเช้า เย็น พร้อมคำแปล" เพื่อเป็นธรรมบรรณาการ แด่ท่านที่ไปร่วมกุศลในวันงานพระราชทานเพลิงศพ นายถวิล แรงไม่ลด ผู้เป็นบิดา ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมมนัสวิหาร ในวันอาทิตย์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๓

หนังสือเล่มนี้ พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นธรรมบรรณาการ โดยที่พิจารณาเห็นว่า การทำวัตรสวดมนต์ที่มีคำแปลเป็นภาษาไทยต่อท้ายคำบาลีไปด้วยทุกวรรคนั้น มีประโยชน์ในการทำให้เข้าใจความหมายของคำในภาษาบาลีที่กำลังสวดอยู่ เป็นเหตุให้เกิดปีติ สมาธิ และปัญญา จึงได้จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นตามต้นฉบับที่ใช้อยู่ในสวนโมกขพลาราม อำเภอไชยา จังหวัด

สุราษฎร์ธานี ตั้งแต่วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๐๙ ซึ่งเป็นวันเข้าพรรษาของปีนั้น เมื่อได้ลองสวดในเวลามีพิธีบำเพ็ญกุศล ณ หอประชุมพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ ก็ได้รับความนิยมด้วยดี และได้มีผู้มาขอรับหนังสือดังกล่าวไปใช้เป็นคู่มือในการศึกษาและปฏิบัติ จนพุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ ต้องจัดพิมพ์ขึ้นใหม่ถึง ๖ ครั้งแล้ว

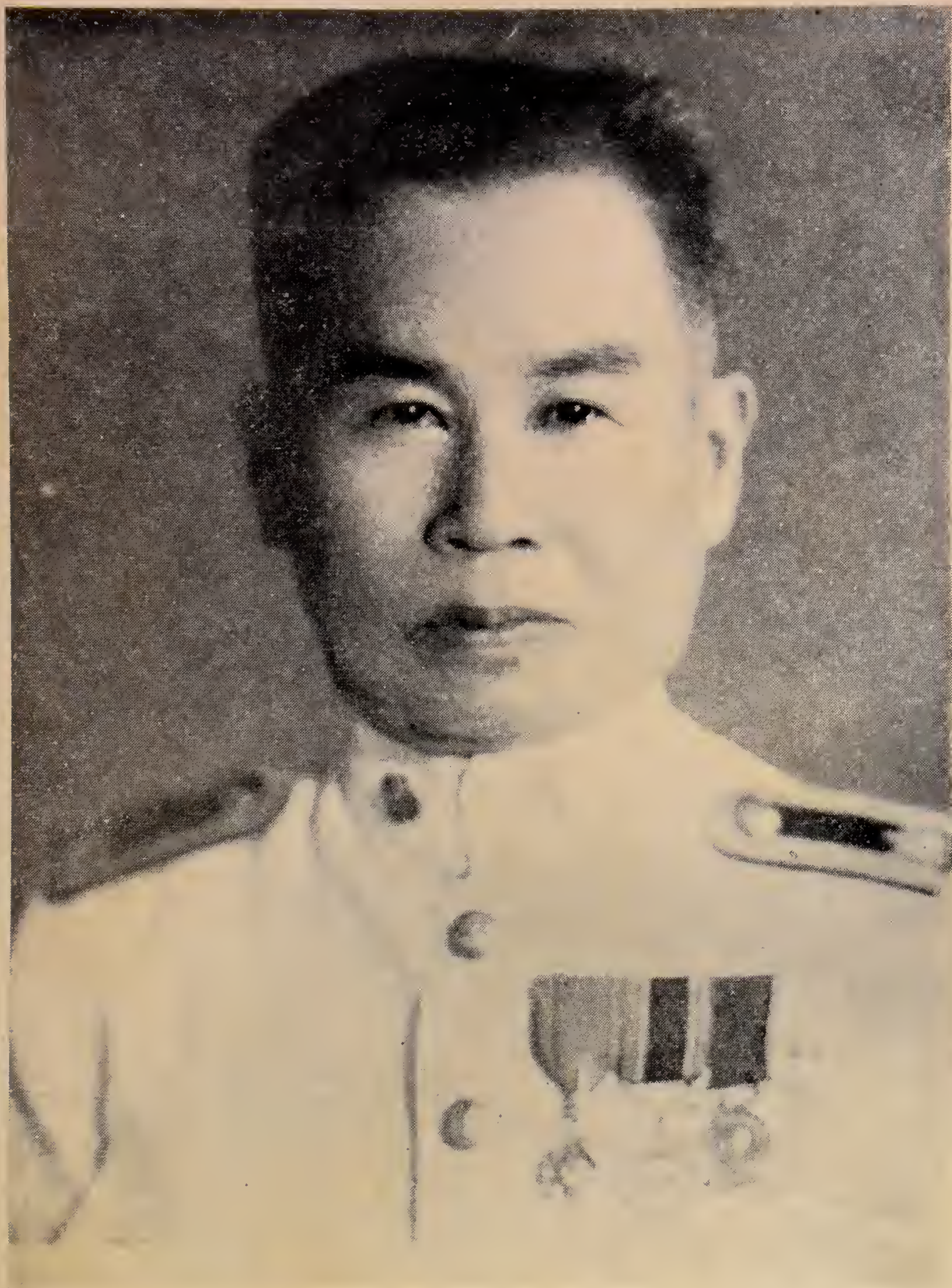
บัดนี้ นางสาวสุดารัตน์ แรงไม่ลด ได้เห็นคุณประโยชน์ของหนังสือเล่มนี้ และมีจิตศรัทธาจัดพิมพ์เพื่อเป็นธรรมบรรณาการสนองพระเดชพระคุณ อุทิศส่วนกุศลให้กับบิดาผู้วายชนม์ไปแล้ว นับว่าเป็นกุศลเจตนาอันดียิ่ง ควรแก่การสรรเสริญ การบำเพ็ญกุศลโดยการพิมพ์หนังสือธรรมะเป็นธรรมทานเช่นนี้ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ทรงกล่าวสรรเสริญไว้ว่า "สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ" ซึ่งแปลว่า "การให้ธรรม ย่อมชนะการให้ทั้งปวง" พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ ขออนุโมทนาสาธุการด้วยเป็นอย่างยิ่ง

ขอให้คลื่นแห่งการอุทิศเป็นกุศลธรรมบรรณาการที่นางสาวสุดารัตน์ แรงไม่ลด ได้อุทิศครั้งนี้ จงแล่นตรงไปสู่ญาณวิถี แห่งท่านผู้วายชนม์ได้รับทราบ แล้วอนุโมทนา

ขอกุศลในส่วนกุศลบัตตานุโมทนามัย ซึ่งนางสาวสุดารัตน์ แรงไม่ลด และญาติมิตรของผู้วายชนม์ ได้บำเพ็ญไปแล้วจงเป็นพลวปัจจัย อำนวยอดิศัยสมบัติ สุขศิริสวัสดิ์มนุญผลทั้งปวงแด่คุณถวิล แรงไม่ลด ในสัมปรายภพ จงทุกประการเทอญ ฯ

พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๔๑ ถนนพระอาทิตย์ พระนคร
โทร. ๘๑๙๕๖๓

นายถวิล แรงไม่ลด

ชาตะ ๗ สิงหาคม ๒๔๓๖

มรณะ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๒

ประวัติสังเขป

นายถวิล แรงไม่ลด เป็นบุตรคนที่ ๔ ของนายเอ้งและนางแห เกิดวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๔๓๕ ณ บ้านคลองบางคล้า ตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวมทั้งสิ้น คือ

๑.	นายพุก อิ้งสะอาด	ถึงแก่กรรม
๒.	นางบุนนาค	,,
๓.	นางบุนมา สื่อประเสริฐ	,,
๔.	นายถวิล แรงไม่ลด	,,
๕.	นายพลอย เพิ่มพูน	

นายถวิล แรงไม่ลด ได้เข้ามาประกอบอาชีพ อยู่ในกรุงเทพ ฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๑ สมรสกับ น.ส. ถนอมนวล เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๓ มีบุตรและธิดา ลำดับดังนี้

๑. น.ส. สิริมา แรงไม่ลด กองสวัสดิการสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์

๒. นางทัศนีย์ กระแสร์เปี่ยม

๓. น.ส. อุไร แรงไม่ลด

๔. นายอุดม แรงไม่ลด สำนักงานรถยนต์โดยสารทหารบก

๕. นายอดุล แรงไม่ลด องค์การคลังสินค้า กระทรวงเศรษฐการ

๖. นางสุดใจ ดีอำไพ กองกระษาปน์ กรมธนารักษ์

๗. น.ส. สุดารัตน์ แรงไม่ลด กองการจัดหางาน กรมแรงงาน

๘. นายชนะ แรงไม่ลด โรงละครแห่งชาติ กรมศิลปากร

นายถวิล แรงไม่ลด เข้ารับราชการทหาร เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๔๕๔ ประจำกองนักเรียนนายสิบ กรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์

เม.ย. ๒๔๕๔ กรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กฯลฯ ลูกแถว

เม.ย. ๒๔๕๕ – ๙ ,, ,, ผู้บังคับหมู่

เม.ย. ๒๔๖๐ – ๗๐ ,, ,, จ่ากองร้อย

เม.ย. ๒๔๗๑ – ๖ กองพันทหารราบที่ ๒ ,,

เม.ย. ๒๔๗๗ ,, ,, ทหารคนสนิท

๒๔๗๘ ออกจากราชการ เพราะป่วยรักษาตัวเกินกำหนด

ตามข้อบังคับทหารบก เมื่อ ๓ กันยายน ๒๔๗๘

๒๖ ตุลาคม ๒๔๗๒ เข้ารับราชการเสมียนกรมคลัง กระทรวงการคลัง

ก.ค. ๒๔๙๐ พนักงานดูเงินตรี กรมธนารักษ์

มิ.ย. ๒๔๙๑ ประจำแผนก แผนกคลัง สำนักงานเลขานุการกรม กรมธนารักษ์

ส.ค. ๒๕๐๐ ปลดเกษียร รับบำนาญ

๒๕๐๐ – ๓ รับราชการ กองกระษาปน์ กรมธนารักษ์

ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และ เหรียญฯ

๒ ธ.ค. ๒๔๕๔ เหรียญราชาภิเศก รัชกาลที่ ๖

๑๐ ธ.ค. ๒๔๖๓ เหรียญราชรุจิ

๒๕ ก.ค. ๒๔๖๙ เหรียญราชาภิเศก รัชกาลที่ ๗

๖ พ.ย. ๒๔๗๐ เหรียญจักรมาลา

๒๑ ก.ย. ๒๔๗๗ เหรียญพิทักษรัฐธรรมนูญ

๔ ธ.ค. ๒๔๙๑ เหรียญเบญจมาภรณ์มงกุฎไทย

๕ ธ.ค. ๒๔๙๓ เหรียญเบญจมาภรณ์ช้างเผือก

๕ พ.ค. ๒๔๙๓ เหรียญราชาภิเศก รัชกาลที่ ๙

นายถวิล แรงไม่ลด ถึงแก่กรรมด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๒ เวลา ๙.๕๕ น. ณ บ้านเลขที่ ๒๖๔ ถนนกรุงเกษม ตำบลบางขุนพรหม อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร ตั้งศพสวดพระอภิธรรม ตั้งแต่วันที่ ๘ – ๑๔ ต.ค. ๑๒ บรรจุ ณ สุสาน วัดโสมนัสวิหาร รวมอายุ ๗๗ ปี

คุณพ่อที่รักยิ่งของลูก

เดี๋ยวนี้ลูกทั้ง ๘ ของพ่อเป็นลูกไม่มีพ่อแล้ว ลูกเคยภาคภูมิใจมาโดยตลอดว่า ลูกเป็นคนโชคดีเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ที่สุด มีพ่อ แม่ และ พี่น้องที่รักใคร่กลมเกลียวกันดี เราทุกคนไม่เคยมีความรู้สึกว่าขาดใครคนใดคนหนึ่งแล้วเราจะมีความรู้สึกอย่างไร คุณพ่อไม่สบายเกี่ยวกับความชราโดยไม่มีโรคร้ายโรคใดโรคหนึ่งปรากฏ แต่เป็นเสมือนคนเจ็บอยู่แรมปี ทุกคนเตรียมตัวเตรียมใจว่า สักวันหนึ่งวันเวลาแห่งการพรากจากกันต้องมาถึงแน่ ๆ ลูก ๆ พยายามทำทุกวิถีทางด้วยการให้แพทย์ทำการรักษาเยียวยา พาคุณพ่อไปหาไปปรึกษาเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยของคุณพ่อ จัดหาของรับประทานที่เคยถูกใจไว้สนองความต้องการไม่เคยขาด ในที่สุดวันเวลาที่พวกเราทุกคนไม่ต้องการก็มาถึง เช้าวันพุธที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๒ คุณพ่อตื่นนอนแต่เช้าปฏิบัติภารกิจตามเคย ทานข้าว และนอน ลูก ๆ ที่อยู่บ้านเดียวกันก็ออกไปทำงานกันหมด คงเหลือแต่คุณพ่อ คุณแม่ และหลานอายุ ๔ ขวบ ๑ คน พอสาย

ประมาณ ๙.๓๐ น. คุณแม่ให้คนมาตามลูกคนหนึ่งที่ที่ทำงาน บอกว่า คุณพ่อไม่สบายลูกใจหายหมด เพราะไม่เคยมีครั้งใด เลยที่คุณพ่อไม่สบายถึงกับต้องมาตามลูก ลูกใจหายวาบรีบ ตามคนตามกลับบ้านทันที พอเข้าประตูบ้านก็พบคุณแม่ ถาม คุณแม่ว่าคุณพ่อเป็นอย่างไร คุณแม่บอกว่า "ตายแล้ว" เหมือนหัวใจที่กำลังเต้นแรงจะหยุดเต้นลงในทันใด ลูกวิ่งไป หาคุณพ่อ คุณพ่อนอนนิ่งหลับตาเหมือนคนกำลังนอนหลับ จับตัวคุณพ่อยังอุ่นและนิ่มเหมือนยังไม่ตาย คุณพ่อขา นี่คุณพ่อ จากลูกของคุณพ่อไปจริง ๆ แล้วหรือ? บัดนี้ ความจริงที่พวก ลูก ๆ แสนกลัวมาถึงแล้ว ลูกจะจัดงานศพคุณพ่อให้ได้ดีที่สุด เท่าที่ความสามารถจะกระทำได้ เริ่มแต่ติดต่อทางวัด รดน้ำศพ เวลา ๑๗.๐๐ น. และเริ่มสวดพระอภิธรรมมาโดยลำดับ

๘	ตุลาคม	๒๕๑๒	เจ้าภาพ
๙	ตุลาคม	๒๕๑๒	ข้าราชการกรมแรงงาน
๑๐	ตุลาคม	๒๕๑๒	ข้าราชการกรมธนารักษ์
๑๑	ตุลาคม	๒๕๑๒	พระนวกะ
๑๒	ตุลาคม	๒๕๑๒	เสริม–ทิศนีย์ กระแสรเปี่ยม
๑๓	ตุลาคม	๒๕๑๒	ข้าราชการโรงละครแห่งชาติ

๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๒ น.ส. สิริมา แรงไม่ลด

พ.ท. สุจินต์–โสภณ ทิพย์โอสถ

ลูกจะขอจดจำคุณความดีที่ท่านผู้ใหญ่ที่เคารพ และเพื่อน ๆ ของลูก ๆ ได้มีน้ำใจให้ความช่วยเหลือในงานนี้ด้วยดีมาตลอด ลูกพ่อจะจารึกความเมตตาของทุกท่านจนตราบชั่วชีวิต ศพคุณพ่อได้ถูกบรรจุไว้ ณ สุสาน วัดโสมนัสวิหาร ต่อแต่นี้ในบ้านได้ขาดคุณพ่อไปคนหนึ่งแล้ว ลูกคิดถึง คิดถึงคุณพ่อของลูก จนลูกไม่สามารถที่จะบรรยายเป็นตัวหนังสือได้ ลูกอยากจะพูดว่าบางครั้งลูก ๆ คิดถึงคุณพ่อ คิดถึงเหมือนใจลูกจะขาดตามคุณพ่อไป ไปเพื่อให้ได้พบคุณพ่อ ลูกอยากทราบอยากเห็นหน้า อยากคุยกับคุณพ่อเหลือเกิน คุณพ่อจากไปอย่างไม่มีวันกลับ คงเหลือไว้แต่คุณงามความดี คุณพ่อมิได้ให้แต่เพียงกำเนิดชีวิตลูก ๆ เท่านั้น แต่คุณพ่อได้เสียสละความสุขส่วนตัว เพียรพยายามเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนลูก ๆ ทุกคนให้เป็นคนดีในทุกวิถีทาง โดยมิได้คำนึงถึงความยากลำบาก ดำเนินชีวิตอยู่ในกรอบของศีลธรรมตามแนวทางคำสอนของพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นแบบอย่างให้ลูกทุกคนดำเนินรอยตาม ชีวิตของลูก ๆ จึงมีความสุขทั่วกันตราบเท่าทุกวันนี้

ลูก ๆ ขอตั้งจิตอธิษฐานขอให้ดวงวิญญาณของคุณพ่อที่สิงสถิตย์ในทิพยสถานวิมานใดก็ตาม ขอจงได้รับส่วนกุศลที่ลูก ๆ ได้ทำอุทิศให้ด้วยจิตตานุโมทนามัยอันจักให้สำเร็จประโยชน์ และความสงบสุขโดยควรแก่คติวิสัยเป็นนิจนิรันดรทุกประการ

ลูกทั้ง ๘ ของคุณพ่อ

๑๘ มกราคม ๒๕๑๓

ลูก ๘ คน จากซ้าย

นายชนะ แรงไม่ลด	นายอุดม แรงไม่ลด	นายอดุล แรงไม่ลด
นางสุดใจ แรงไม่ลด	นางทัศนีย์ กระแสร์เปี่ยม	น.ส. สุดารัตน์ แรงไม่ลด
น.ส. สิริมา แรงไม่ลด	น.ส. อุไร แรงไม่ลด	

คำทำวัตรเช้า แปล

(คำบูชาพระรัตนตรัย)

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง, ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;

พุทธัง ภะคะวันตัง อภิวาเทมิ,

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาก. (กราบ)

ส์วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมเป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว;

ธัมมัง นะมัสสามิ,

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว;

สังฆัง นะมามิ,

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์ (กราบ)

\+ \+ \+

(คำทำวัตรเช้า)

(ปุพพภาคนมการ)

(หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต
ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.)

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต,
ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น;
อะระหะโต,
ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส;
สัมมาสัมพุทธัสสะ
ตรัสรู้ได้โดยพระองค์เอง;

(๓ ครั้ง)

\+ \+ \+

(๑. พุทธาภิถุติ)

(หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โยโส ตะถาคะโต,

พระตถาคตเจ้านั้น พระองค์ใด;

อะระหัง,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส;

สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ;

สุคะโต,

เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี;

โลกะวิทู,

เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง;

อะนุตตะโร ปุริสะธัมมาสาระถิ,

เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า;

สัตถา เทวะมะนุสสานัง,

เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย;

พุทโธ,

เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม;

ภะคะวา

เป็นผู้มีความเจริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์;

โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สพ๎รห๎มะกัง สัสสะมะณะพ๎ราหมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง, อภิญญา สัจฉิกัต๎วา ปะเวเทสิ

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ได้ทรงทำความดับทุกข์ให้แจ้งด้วยพระปัญญาอันยิ่งแล้ว, ทรงสอนโลกนี้พร้อมทั้งเทวดา มาร พรหม, และหมู่สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ พร้อมทั้งเทวดาและมนุษย์ ให้รู้ตาม;

โย ธัมมัง เทเสสิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด, ทรงแสดงธรรมแล้ว;

อาทิกัล๎ยาณัง,

ไพเราะในเบื้องต้น,

มัชเฌกัล๎ยาณัง,

ไพเราะในท่ามกลาง

ปะริโยสานะกัล๎ยาณัง,

ไพเราะในที่สุด

สาตถัง สะพ๎ยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พ๎รห๎มะจะริยัง ปะกาเสสิ,

ทรงประกาศพรหมจรรย์ คือแบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ, บริสุทธิ์, บริบูรณ์สิ้นเชิง, พร้อมทั้งอรรถะ (คำอธิบาย) พร้อมทั้งพยัญชนะ (หัวข้อ)

ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น;

ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ,

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระพุทธคุณ)

(๒. ธัมมาภิถุติ)

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สฺวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมนั้นใด, เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสรู้ไว้ดีแล้ว;

สันทิฏฐิโก,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง;

อะกาลิโก,

เป็นสิ่งที่พึงปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล;

เอหิปัสสิโก,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด;

โอปะนะยิโก,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว;

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ,

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน;

ตะมะหัง ธัมมัง อภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่งเฉพาะพระธรรมนั้น;

ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ,

ข้าพเจ้านอบน้อมพระธรรมนั้น ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบระลึกพระธรรมคุณ)

(๓. สังฆาภิถุติ)

(หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส.)

โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว;

อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด ปฏิบัติตรงแล้ว;

ญายะปฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว;

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว;

ยะทิทัง,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ;

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ;

เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละพระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า:

อาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่การสักการะที่เขานำมาบูชา:

ปาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่การสักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ:

ทักขิเณยโย,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน:

อัญชะลีกะระณีโย,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี;

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ,

เป็นเนื้อนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า;

ตะมะหัง สังฆัง อภิปูชะยามิ,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่งเฉพาะพระสงฆ์หมู่นั้น;

ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ,

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์นั้นด้วยเศียรเกล้า;

(กราบระลึกพระสังฆคุณ)

(๔. รตนัตตยปณามคาถา)

(หันหะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะปะริกิตตนะปาฐัญจะ ภะณามะ เส)

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว,
พระพุทธเจ้าผู้บริสุทธิ์ มีพระกรุณาดุจห้วงมหรรณพ;
โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน,
พระองค์ใดมีตาคือญาณอันประเสริฐหมดจดถึงที่สุด;
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก,
เป็นผู้ฆ่าเสียซึ่งบาปและอุปกิเลสของโลก;
วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,
ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ;
ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน,
พระธรรมของพระศาสดา สว่างรุ่งเรืองเปรียบดวงประทีป;
โย มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,
จำแนกประเภท คือ มรรค ผล นิพพาพ. ส่วนใด;
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,
ซึ่งเป็นตัวโลกุตตระ, และส่วนใดที่ชี้แนวแห่งโลกุตตระนั้น;

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ;

สังโฆ สุเขตตา ภ์ยะติเขตตะสัญญิ โต,

พระสงฆ์เป็นนาบุญอันยิ่งใหญ่กว่านาบุญอันดีทั้งหลาย;

โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก.

เป็นผู้รู้เห็นพระนิพพาน ตรัสรู้ตามพระสุคต, หมู่ใด;

โลลัปปะหิโน อะริโย สุเมธะโส,

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล เป็นพระอริยเจ้า มีปัญญาดี:

วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น โดยใจเคารพเอื้อเฟื้อ:

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง, ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา, มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา,

บุญใดที่ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งวัตถุสาม, คือพระรัตนตรัย อันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว, ได้กระทำแล้วเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้, ขออุปัททวะ (ความชั่ว) ทั้งหลายจงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย, ด้วยอำนาจความสำเร็จอันเกิดจากบุญนั้น.

(๕. สังเวคปริกิตตนปาฐะ)

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน,
พระตถาคตเจ้าเกิดขึ้นแล้ว ในโลกนี้;
อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,
เป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง;
ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก,
และพระธรรมที่ทรงแสดง เป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์;
อุปะสะมิโก ปรินิพพานิโก,
เป็นเครื่องสงบกิเลส, เป็นไปเพื่อปรินิพพาน;
สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต.
เป็นไปเพื่อความรู้พร้อม, เป็นธรรมที่พระสุคตประกาศ:
มะยันตัง ธัมมัง สุต๎วา เอวัง ชานามะ,
พวกเราเมื่อได้ฟังธรรมนั้นแล้ว จึงได้รู้อย่างนี้ว่า:—
ชาติปิ ทุกขา,
แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์;
ชะราปิ ทุกขา,
แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์;

มะระณัมปิ ทุกขัง,

แม้ความตายก็เป็นทุกข์;

โสกะปริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา,

แม้ความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ ความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์;

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ความประสบกับสิ่งไม่เป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์;

ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข,

ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รักที่พอใจ ก็เป็นทุกข์;

ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง,

มีความปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้น นั่นก็เป็นทุกข์;

สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา,

ว่าโดยย่ออุปาทานขันธ์ทั้ง ๕ เป็นตัวทุกข์;

เสยยะถีทัง,

ได้แก่สิ่งเหล่านี้คือ :—

รูปูปาทานักขันโธ.

ขันธ์เป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือรูป;

เวทะนูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือความเวทนา;

สัญญูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือสัญญา;

สังขารูปาทานักขันโธ,

ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น คือวิญญาณ;

เยสัง ปริญญายะ,

เพื่อให้สาวกกำหนดรอบรู้อุปาทานขันธ์เหล่านี้เอง;

ธะระมาโน โส ภะคะวา,

จึงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นเมื่อยังทรงพระชนม์อยู่;

เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ,

ย่อมทรงแนะนำสาวกทั้งหลายเช่นนี้เป็นส่วนมาก;

เอวังภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี พะหุลา ปะวัตตะติ:–

อนึ่ง คำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น, ย่อมเป็นไปในสาวกทั้งหลาย ส่วนมาก, มีส่วนคือการจำแนกอย่างนี้ว่า:–

รูปัง อนิจจัง,

รูปไม่เที่ยง;

เวทนา อนิจจา,

เวทนาไม่เที่ยง;

สัญญา อะนิจจา,
สัญญาไม่เที่ยง;
สังขารา อะนิจจา,
สังขารไม่เที่ยง:
วิญญาณัง อะนิจจัง,
วิญญาณไม่เที่ยง;
รูปัง อะนัตตา,
รูปไม่ใช่ตัวตน:
เวทนา อะนัตตา,
สัญญาไม่ใช่ตัวตน;
สังขารา อะนัตตา,
สังขารไม่ใช่ตัวตน:
วิญญาณัง อะนัตตา,
วิญญาณไม่ใช่ตัวตน,
สัพเพ สังขารา อะนิจจา,
สังขารทั้งหลายทั้งปวง ไม่เที่ยง;
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ.
ธรรมทั้งหลายทั้งปวง ไม่ใช่ตัวตน ดังนี้

เต (ตา)[๑] มะยัง โอติณณามหะ

พวกเราทั้งหลายเป็นผู้ถูกครอบงำแล้ว

ชาติยา,

โดยความเกิด;

ชะรามะระเณนะ,

โดยความแก่ และความตาย;

โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ,

โดยความโศก ความร่ำไรรำพัน ความไม่สบายกาย ความคับแค้นใจ ทั้งหลาย;

ทุกโขติณณา,

เป็นผู้ถูกความทุกข์หยั่งเอาแล้ว;

ทุกขะปะเรตา,

เป็นผู้มีความทุกข์เป็นเบื้องหน้าแล้ว:

อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ.

ทำไฉนการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้จะพึงปรากฏชัดแก่เราได้.

---

๑. คำที่อยู่ในวงเล็บต่อท้ายเช่นนี้ สำหรับผู้หญิงว่า.

*จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา

เราทั้งหลายผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น เป็นสรณะ;

ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ,

ถึงพระธรรมด้วย, ถึงพระสงฆ์ด้วย;

ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ,

จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่ ซึ่งคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นตามสติกำลัง.

(สำหรับภิกษุสามเณรสวด)

* จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง,
เราทั้งหลาย อุทิศเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง, แม้ปรินิพพานนานแล้ว พระองค์นั้น
สัทธา อะคารัสมา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา,
เป็นผู้มีศรัทธา ออกบวชจากเรือน ไม่เกี่ยวข้องด้วยเรือนแล้ว,
ตัสมิง ภะคะวะติ พ๎รัหมะจะริยัง จะรามะ,
ประพฤติอยู่ซึ่งพรหมจรรย์ ในพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น,
ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะสะมาปันนา;
ถึงพร้อมด้วยสิกขาและธรรมเป็นเครื่องเลี้ยงชีวิตของภิกษุทั้งหลาย;
ตัง โน พ๎รัหมะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ
ขอให้พรหมจรรย์ของเราทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนั่นเทอญ.

สา สา โน ปะฏิปัตติ,

ขอให้ความปฏิบัตินั้น ๆ ของเราทั้งหลาย

อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะ-กิริยายะ สังวัตตะตุ.

จงเป็นไปเพื่อการทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้เทอญ.

(จบคำทำวัตรเช้า)

คำทำวัตรเย็น

(คำบูชาพระและปุพพภาคนมการใช้อย่างเดียวกับการทำวัตรเช้า)

๑. พุทธานุสสติ

(หันทะ มะยัง พุทธานุสสะตินะยัง กะโรมะเส.)

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัล๎ยาโน กิตติสัทโท อัพภุคคะโต,

ก็กิตติศัพท์อันงามของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ได้ฟุ้งไปแล้วอย่างนี้ว่า :-

อิติปิ โส ภะคะวา,

เพราะเหตุอย่างนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น;

อะระหัง,

เป็นผู้ไกลจากกิเลส;

สัมมาสัมพุทโธ,

เป็นผู้ตรัสรู้ได้โดยพระองค์เอง;

วิชชาจะระณะสัมปันโน,

เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ;

สุคะโต,
เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี ;
โลกะวิทู,
เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง;
อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,
เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า
สัตถา เทวะมะนุสสานัง,
เป็นครูผู้สอนของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย;
พุทโธ,
เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม;
ภะคะวา ติ.
เป็นผู้มีความเจริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ดังนี้.

\+ + +

๒. พุทธาภิคีติ

(หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติง กะโรมะ เส.)

พุทธ์วาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต,

พระพุทธเจ้าประกอบด้วยคุณ มีความประเสริฐแห่งอรหันตคุณ เป็นต้น;

สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต,

มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณ และพระกรุณาอันบริสุทธิ์;

โพเธสิ โย สุชะนะตัง กะมะลังวะ สูโร,

พระองค์ใดทรงกระทำชนที่ดี ให้เบิกบานดุจอาทิตย์ทำบัวให้บาน;

วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชินเนนทัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์ผู้ไม่มีกิเลสพระองค์นั้นด้วยเศียรเกล้า;

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง

พระพุทธเจ้าองค์ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย;

ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่หนึ่ง ด้วยเศียรเกล้า;

พุทธัสสาหัสฺมิ ทาโส (ทาสี) วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทธเจ้า, พระพุทธเจ้าเป็นนายมีอิสระเหมือนข้าพเจ้า;

พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระพุทธเจ้าเป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า;

พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระพุทธเจ้า;

วันทันโตหัง (วันทันตีหัง) จะริสสามิ พุทธัส-เสวะ สุโพธิตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม ซึ่งความตรัสรู้ดีของพระพุทธเจ้า;

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี. พระพุทธเจ้าเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า:

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจจนี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในศาสนาของพระศาสดา;

พุทธัง เม วันทะมาเนนะ (วันทะมานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ซึ่งไหว้อยู่ซึ่งพระพุทธเจ้า ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้;

สัพเพปี อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา.

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

\+ + +

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี;

พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้วในพระพุทธเจ้า;

พุทโธ ปฏิคคัณ์หะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระพุทธเจ้าจงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธ.

เพื่อสำรวมระวังในพระพุทธเจ้า ในกาลต่อไป.[๑]

---

๑. บทขอให้งดโทษนี้มิได้เป็นการขอล้างบาป, เป็นเพียงการเปิดเผยตัวเอง และคำว่าโทษในที่นี้มิได้หมายถึงกรรม. หมายเพียงโทษเล็กน้อย ซึ่งเป็น "ส่วนตัว" ระหว่างกันที่จะพึงอโหสิกันได้. การขอขมาชนิดนี้สำเร็จผลได้ ในเมื่อผู้ขอตั้งใจทำจริง ๆ และเป็นเพียงศีลธรรมหรือสิ่งที่ควรประพฤติ.

๓. ธัมมานุสสติ

(หันทะ มะยัง ธัมมานุสสตินะยัง กะโรมะ เส.)

ส๎วากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรม เป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้ว;

สันทิฏฐิโก,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง;

อะกาลิโก,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้ผลได้ ไม่จำกัดกาล;

เอหิปัสสิโก,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวกะผู้อื่นว่า ท่านจงมาดูเถิด;

โอปะนะยิโก,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว;

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหีติ.

เป็นสิ่งที่ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ดังนี้

๔. ธัมมาภิคีติ

(หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส.)

สวากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,
พระธรรมเป็นสิ่งที่ประเสริฐ เพราะประกอบด้วยคุณ คือความที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น;
โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท,
เป็นธรรมอันจำแนกเป็นมรรค ผล ปริยัติ และนิพพาน;
ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี,
เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม จากการตกไปสู่โลกที่ชั่ว;
วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง,
ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมอันประเสริฐนั้น อันเป็นเครื่องขจัดเสียซึ่งความมืด;
ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง
พระธรรมใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย;
ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,
ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สองด้วยเศียรเกล้า;

ธัมมัสสาหัส๎มิ ทาโส (ทาสี) วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม พระธรรมเป็นนายมีอิสสระเหนือข้าพเจ้า;

ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า;

ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้ามอบกายถวายชีวิตนี้แด่พระธรรม;

วันทันโตหัง (วันทันตีหัง) จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม ซึ่งความเป็นธรรมดีของพระธรรม;

นัตถิเม สะระณัง อัญญัง, ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระธรรมเป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา ;

ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ (วันทะมานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระธรรม ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้ ;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา,

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

\+ \+ \+

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี ;

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระธรรม ;

ธัมโม ปะฏิคคัณ์หะตุ อัจจะยันตัง,
ขอพระธรรมจงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น;
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม,
เพื่อการสำรวมระวังในพระธรรม ในกาลต่อไป.

\+ \+ \+

๕. สังฆานุสสติ

(หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส.)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติดีแล้ว;
อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติตรงแล้ว;
ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว;

สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

สงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า หมู่ใด, ปฏิบัติสมควรแล้ว ;

ยะทิทัง,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้คือ ;

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงตัวบุรุษได้ ๘ บุรุษ ;

เอสะ ภะวะคะโต สาวะกะสังโฆ,

นั่นแหละสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ;

อาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่การสักการะที่เขานำมาบูชา ;

ปาหุเนยโย,

เป็นสงฆ์ควรแก่การสักการะที่เขาจัดไว้ต้อนรับ ;

ทักขิเณยโย,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน ;

อัญชะลิกะระณีโย,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี ;

อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ,
เป็นเนื้อนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้.

+ + +

๖. สังฆาภิคีติ

(หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส.)

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาทิยุตโต,
พระสงฆ์ที่เกิดโดยพระสัทธรรม ประกอบด้วยคุณมีความปฏิบัติดีเป็นต้น ;
โยฏฐัพพิโธ อะริยาปุคคะละสังฆะเสฏโฐ,
เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคลอันประเสริฐ แปดจำพวก ;
สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,
มีกายและจิตอันอาศัยธรรมมีศีลเป็นต้นอันบวร ;
วันทามะหัง ตะมะริยานะ คะณัง สุสุทธัง,
ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้าเหล่านั้น อันบริสุทธิ์ด้วยดี.

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นสรณะอันเกษมสูงสุด ของสัตว์ทั้งหลาย;

ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกองค์ที่สาม ด้วยเศียรเกล้า;

สังฆัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี) วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์ พระสงฆ์เป็นนาย มีอิสระเหนือข้าพเจ้า;

สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม,

พระสงฆ์เป็นเครื่องกำจัดทุกข์ และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า;

สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,

ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายชีวิตนี้ แด่พระสงฆ์;

วันทันโตหัง (วันทันตีหัง) จะริสสามิ สังฆัสโส ปะฏิปันนะตัง,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่จักประพฤติตาม ซึ่งความปฏิบัติดีของพระสงฆ์;

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,

สรณะอื่นของข้าพเจ้าไม่มี, พระสงฆ์เป็นสรณะอันประเสริฐของข้าพเจ้า;

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,

ด้วยการกล่าวคำสัจจ์นี้ ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนาของพระศาสดา;

สังฆัง เม วันทะมาเนนะ (วันทะมานายะ) ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,

ข้าพเจ้าผู้ไหว้อยู่ซึ่งพระสงฆ์ ได้ขวนขวายบุญใดในบัดนี้;

สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา,

อันตรายทั้งปวง อย่าได้มีแก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น;

\+ \+ \+

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา,

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ด้วยใจก็ดี;

สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้ากระทำแล้ว ในพระสงฆ์;

สังโฆ ปะฏิคคัณ์หะตุ อัจจะยันตัง,

ขอพระสงฆ์ จงงดซึ่งโทษล่วงเกินอันนั้น;

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ,

เพื่อการสำรวมระวังในพระสงฆ์ในกาลต่อไป.

(จบคำทำวัตรเย็น)

บทแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลาย, ซึ่งเป็นเพื่อนทุกข์, เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งสิ้น.

อะเวรา,

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีเวรซึ่งกันและกันเลย.

อัพยาปัชฌา,

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้พยาบาทเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา,

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้ทุกข์กายทุกข์ใจเลย.

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ.

จงมีความสุขกายและสุขใจ, รักษาตนให้พ้นภัยด้วยกันทั้งสิ้นเทอญ.

พิมพ์ที่ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล บุญส่งการพิมพ์ [illegible]
นายบุญส่ง คุณสวัสดิ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕ ๐๒